

לזרעך אתן את-הארץ הזאת...? על שלשה ועל ארבעה

Exposition: The Problem

(1) בראשית יב, א-ז

(א) וַיֹּאמֶר ה' אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וּמְמֹלַדְתֶּךָ וּמִבְּיַת אָבִיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ: (ב) וַאֲעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל וְאִבְרַכְךָ וְאִגְדַּלְתָּה שְׁמִי וְהָיָה בְרַכְּהָ: (ג) וְאִבְרַכְתָּה מִבְּרַכְיֶךָ וּמִקְלָלֶךָ אֲדָר וּנְבָרְכֻךָ בְּכֹל מְשֻׁפָּחַת הָאָדָמָה: (ד) וְיִלְךְ אֲבָרָם כְּאִשֶׁר דִּבַּר אֱלֹהֵי ה' וְיִלְךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בְּרַחֲמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: (ה) וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת-שְׂרָי אִשְׁתּוֹ וְאֶת-לוֹט בֶּן-אָחִיו וְאֶת-כָּל-דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֶת-הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר-עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן: (ו) וַיַּעֲבֹר אֲבָרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שְׁכֵם עַד אֵלּוּן מוֹרָה וְהַפְּנִיעָנִי אִזּוּ בְּאֶרֶץ: (ז) וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לִזְרַעְךָ אֶתֵּן אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיְבִין שָׁם מִזְבֵּחַ לַה' הַנִּרְאָה אֵלָיו:

(2) בראשית יא, כז-ל

(כז) וְאֵלֹהֵי תוֹלְדֹת תֵּרַח תֵּרַח הוֹלִיד אֶת-אַבְרָם אֶת-נַחֲזֹר וְאֶת-הָרָן וְהָרָן הוֹלִיד אֶת-לוֹט: (כח) וַיָּמָת הָרָן עַל-פְּנֵי תֵּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלְדֹתוֹ בְּאוֹר כְּשָׂדִים: (כט) וַיִּקַּח אֲבָרָם וּנְחֹזֹר לָהֶם נָשִׁים שָׁם אִשְׁת־אַבְרָם שְׂרָי וְשָׁם אִשְׁת־נַחֲזֹר מִלְפָּה בֶת-הָרָן אֲבִי-מִלְפָּה וְאָבִי יִסְכָּה: (ל) וְתָהִי שְׂרָי עֲקָרָה אִין לָהּ וְלֹד:

Attempt at Other Family List

(3) בראשית יג, ה-יג

(ה) וְגַם-לְלוֹט הֵהָלַךְ אֶת-אַבְרָם הֵיחָד צֹאן-וּבִקָּר וְאֵהָלִים: (ו) וְלֹא-נִשְׂאָ אִתָּם הָאָרֶץ לְשִׁבְתָּ יַחְדוֹ כִּי-הָיָה רְכוּשָׁם רָב וְלֹא יָכֹלוּ לְשִׁבְתָּ יַחְדוֹ: (ז) וַיְהִי-רִיב בֵּין רַעֲיֵי מִקְנֵה-אַבְרָם וּבֵין רַעֲיֵי מִקְנֵה-לוֹט וְהַפְּנִיעָנִי וְהַפְּרָזִי אִזּוּ יָשֵׁב בְּאֶרֶץ: (ח) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל-לוֹט אֶל-נָא תְהִי מְרִיבָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין רַעֲיֵי וּבֵין רַעֲיֵיךָ בֵּין-אֲנָשִׁים אֲחִים אֲנַחְנוּ: (ט) הֲלֹא כָל-הָאָרֶץ לְפָנֶיךָ הִפְרָד נָא מֵעַלְי אֶס-הַשְּׂמָאל וְאִימָנָה וְאֶס-הַיְמִין וְאֶס-מִמֵּילָה: (י) וַיִּשְׂאֵל-לוֹט אֶת-עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת-כָּל-כַּפְּר הַיַּרְדֵּן כִּי כָלָה מִשְׁקָה לְפָנָיו שַׁחַת ה' אֶת-סֹדֶם וְאֶת-עַמּוּדָה כְּגִן-ה' בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶכָּה צִעַר: (יא) וַיִּבְחַר-לוֹ לוֹט אֶת כָּל-כַּפְּר הַיַּרְדֵּן וַיִּסַּע לוֹט מִקְדָּם וַיִּפְרְדּוּ אִישׁ מֵעַל אָחִיו: (יב) אֲבָרָם יָשֵׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְלוֹט יָשֵׁב בְּעָרֵי הַכַּפְּר וַיֵּאָהֵל עַד-סֹדֶם: (יג) וְאֲנָשֵׁי סֹדֶם רָעִים וְחַטָּאִים לַה' מְאֹד:

Attempt at Treaty Partners

(4) בראשית יד, יג-כד

(יג) וַיָּבֹא הַפְּלִיט וַיַּגֵּד לְאַבְרָם הָעִבְרִי וְהוּא שֵׁכֵן בְּאַרְלָנִי מִמְרָא הָאֲמֹרִי אָחִי אֲשָׁכֵל וְאָחִי עֶנְר וְהֵם בְּעַלֵי בְרִית-אַבְרָם: (יד) וַיִּשְׁמַע אֲבָרָם כִּי נִשְׁבָּה אָחִיו וַיֵּרַק אֶת-חֲנִיכָיו וְלִידֵי בֵיתוֹ שְׂמֹנֶה עָשָׂר וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיַּרְדֵּף עַד-דָּן: (טו) וַיַּחֲלַק עֲלֵיהֶם לַיְלָה הוּא וְעַבְדָּיו וַיִּכְּסוּ וַיַּרְדֵּפּוּ עַד-חֻבָּה אֲשֶׁר מִשְׂמָאל לְדַמְשֵׁק: (טז) וַיָּשִׁב אֶת כָּל-הָרֶכֶשׁ וְגַם אֶת-לוֹט אָחִיו וּדְכָשׁוּ הַשִּׁיב וְגַם אֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-הָעָם: (יז) וַיֵּצֵא מִלְךְ-סֹדֶם לְקִרְאָתוֹ אַחְרֵי שׁוּבוֹ מִהַכּוֹת אֶת-כַּדְרֵלְעָמֶר וְאֶת-הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶל-עַמְקַ שׁוּה הוּא עַמְקַ הַמֶּלֶךְ: (יח) וּמִלְכֵי-צִדְקַ מֶלֶךְ שְׁלֹם הוֹצִיא לָחֶם וַיִּזְן וְהוּא כְהֵן לֹאֵל עֲלִיזֵן: (יט) וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר בְּרוּךְ אֲבָרָם לֹאֵל עֲלִיזֵן קָנָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ: (כ) וּבְרוּךְ אֵל עֲלִיזֵן אֲשֶׁר-מָגַן צִדִּיק בַּיּוֹד וַיַּתְּוֹלוּ מֵעַשֵׂר מְכָל: (כא) וַיֹּאמֶר מִלְךְ-סֹדֶם אֶל-אַבְרָם תְּזַלִּי הַנֶּפֶשׁ וְהִרְכָּשׁ קַח-לְךָ: (כב) וַיֹּאמֶר אֲבָרָם אֶל-מֶלֶךְ סֹדֶם הַרְמִתִּי יָדִי אֶל-ה' אֵל עֲלִיזֵן קָנָה שָׁמַיִם וְאֶרֶץ: (כג) אֶס-מְחוּט וְעַד שְׂרוּךְ-זַעַל וְאֶס-אֶקַח מִכָּל-אֲשֶׁר-לְךָ וְלֹא תֹאמֶר אֲנִי הָעֲשִׂרְתִּי אֶת-אַבְרָם: (כד) בְּלַעֲדֵי רַק אֲשֶׁר אָכְלוּ הַנְּעָרִים וְחִלְקַ הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הִלְכוּ אִתִּי עֶנְר אֲשָׁכֵל וּמִמְרָא הֵם יִקְחוּ חֵלְקָם:

Attempt with Trade Partners

5 בראשית טו, א-ד

(א) אחרו הדברים האלה היה דבר-ה' אל-אברם במחזה לאמר אל-תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד:
 (ב) ויאמר אברם אדני ה' מה-תתן-לי ואנכי הולך עירי ובך-משק ביתי הוא דמשק אליעזר: (ג) ויאמר אברם הן
 לי לא נתתה דע והנה בך-ביתי יורש אתי: (ד) והנה דבר-ה' אליו לאמר לא יירשך זה כי-אם אשר יצא ממעיך
 הוא יירשך: (ה) ויצא אתו החוצה ויאמר הבט-נא השמימה וספר הכוכבים אם-תוכל לספר אתם ויאמר לו כה
 יהיה זרעך:

6 בראשית טו, יג-טז

(יג) ויאמר לאברם ידע תדע כי-גרו יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה: (יד) וגם את-
 הגוי אשר יעבדו הן אנכי ואחרי-כן יצאו ברכש גדול: (טו) ואתה תבוא אל-אבתך בשלום תקבר בשיבה טובה:
 (טז) ודוד רביעי ישובו הנה כי לא-שלים עון האמרי ער-הנה:

Attempt w/ A Son – But Not With Sarah

7 בראשית טו, א-טז

(א) ושרי אשת אברם לא ילדה לו ולה שפחה מצרית ושמה הגר: (ב) ותאמר שרי אל-אברם הנה-נא עצרני ה'
 מלדת בא-נא אל-שפחתי אולי אבנה ממנה וישמע אברם לקול שרי: (ג) ותקח שרי אשת-אברם את-הגר
 המצרית שפחתה מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ותתן אתה לאברם אישה לו לאשה: (ד) ויבא אל-
 הגר ותהר ותרא כי הרתה ותקל גברתה בעיניה: (ה) ותאמר שרי אל-אברם חמסי עליך אנכי נתתי שפחתי
 בחיקך ותרא כי הרתה ואקל בעיניה ישפט ה' ביני וביניך: (ו) ויאמר אברם אל-שרי הנה שפחתך בידיך עשיליה
 הטוב בעיניך ותענה שרי ותברח מפניה: (ז) וימצאה מלאך ה' על-עין המים במדבר על-העין בדרך שור: (ח)
 ויאמר הגר שפחת שרי אי-מזה באת ואנה תלכי ותאמר מפני שרי גברתי אנכי ברחת: (ט) ויאמר לה מלאך ה'
 שובי אל-גברתך והתעני תחת ידיה: (י) ויאמר לה מלאך ה' הרבה ארבה את-זרעך ולא יספר מרב: (יא) ויאמר
 לה מלאך ה' הנה הרה וילדת בן וקראת שמו ישמעאל כי-שמע ה' אל-עניך: (יב) והוא יהיה פרא אדם ידו בכל
 ויד כל בו ועל-פני כל-אחיו ישבן: (יג) ותקרא שם-ה' הדבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלם ראיתי אחרי
 ראי: (יד) על-כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין-קדש ובין ברד: (טו) ותלד הגר לאברם בן ויקרא אברם שם-בנו
 אשר-ילדה הגר ישמעאל: (טז) ואברם בן-שמונים שנה ושש שנים בלדת-הגר את-ישמעאל לאברם:

Resolution – A Son – With Sarah

8 בראשית יז, ט-כא

(ט) ויאמר אלהים אל-אברהם שרי אשתך לא-תקרא את-שמה שרי כי שרה שמה: (י) וברכתני אתה וגם נתתי
 ממנה לך בן וברכתיה והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו: (יז) ויפל אברהם על-פניו ויצחק ויאמר בלבו הלבן
 מאה-שנה יולד ואם-שרה הבת-תשעים שנה תלד: (יח) ויאמר אברהם אלה-האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך:
 (יט) ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את-שמו יצחק והקמתי את-בריתי אתו לברית עולם
 לזרעו אחרי: (כ) ולישמעאל שמעתך הנהו ברכתי אתו והפריתי אתו בממד מאד שנים עשר
 נשיאם ויליד ונתתיו לגוי גדול: (כא) ואת-בריתי אקים את-יצחק אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת: